

PJESNIČKI MANIFEST

IZVAN STIHA ništa ne postoji
jer
poljupci popraćeni suzama
lijeske išibane tučom
ordenje zabijeno u prsa
sve to
iskrivljena je slika loših snova
izvan stiha ničeg nema
jer ogoljele prikaze i suhonjavi likovi
u krečani dnevnog svijetla
tek blijedi odsjaj strašne su mašte
jer znamenje našeg postojanja
nije usputna kroničarova zabilješka
ono se zbiva unutar miješanja krvi
i nemoćno se pokušava otrgnuti od molitve
osim mraka izvan stiha ništa ne postoji
i svi gradski bukači i vikači
posreću pred moćnom tamom
i sve gradske žene u noći postaju grad
njihove paunovske kretnje
nižu se pred našim od zornjače dalekim očima
izvan stiha ničeg nema
jer mi i ne znamo koliko smo ljubavi od jučer propustili
i ne znamo koliko je svjetlosnih godina u trenutku
projurilo kroz naše zapečeno srce
izvan stiha ništa se ne zbiva
možda tek okrajci prespavana uznesenja
miris intenzivne truleži
ili vitlo mokre kose na našem čelu

a žurba školaraca
osmrtnice u novinama i na ulazima u veže
došaptavanja tržičkih prekupaca
i kruti korak policijske patrole
sve je to usitnjena srča naprslih utvara
što blješti na dnu puna pehara
u kojem stihovi kao veliki šamani
pokreću i zaustavljaju tijek

KAD S PJESMOM počneš živjeti
i kad počneš zaboravljati
milost perja i glasanje pijetlova
prešutno
pomirio si se s poplavom
što svakoga dana guta dio po dio zemaljske slasti
kad s pjesmom počneš živjeti
žene te ostavljaju
jer u tvojim očima vide nespremnost na prijevaru
i vide kako ti prsti pucaju
od juga i kiše
i kako ti se ramena izdužuju
u dvije iskrivljene tračnice
zapućene u oštrinu planinskog svijetla
pokatkad požališ za svodom
pod kojim sebe si se odrekao
ali ludilo je prekrasan raskid s glupošću
i boljarima u savršeno iskrojenim odijelima
kad s pjesmom počneš živjeti
dodiruješ mjesec
dodiruješ sunce
jezikom čupaš vijekove i novi život im daješ
slonovska krda u tebe prodiru
i u rebrima ostavljaju bjelokost
u suzi svijeta plivaš kao pištava repatica
i u roju pčela ti si uljez
kojeg izbost će vrijedna rila
odlučiš li jednom
na odluku više nemaš prava
na valu jašeš i jednom
s valom razbit ćeš se nadomak toplog žala

kad s pjesmom počneš živjeti
raspored dnevnih prebiranja
ovisi o tome koliko je stakla u tebi
i koliko je sjajnih žica prošaralo napuklo jutro
ni s kim više ti ne možeš pečatiti zvijezde
i ne možeš ne sjećati se zla
jer tvoja družica od klinova
slaže vidikovac s pogledom
na prostranstvo leda
kad s pjesmom počneš živjeti
živiš smrt prije života
i sam si kao što je oluja sama
riječi u koje huknuo si GLAS
brazgotine su pune krvi
i životinjskoga njuha
kad s pjesmom počneš živjeti
liježeš u lišće
a svaki dan
miriše na borovinu i na netaknuto more

DA NAS NEMA

i nema nas
pjesmo!
bez tebe putovi su razgranato
nepremošćeno vodotočje
bez tebe između dana i noći
više ne bi postojali sutoni
i nestala bi sva zjenasta postolja
koja su stvarno
viđala
Sunce i Svijetlo
bez tebe pucnjevi najava su plačnom dobu
i svaki odmetnuti sin
britvom ići će na kost
pjesma!
izdišu srca koja iz tebe srkala su nektar
i tebi jedinoj
povjeravala čuvstva u kojima visoke kupale su se plime
izdišu srca
koja uzdarje su tvome postanku

i oproštajna caklovina za tvoj nestanak
sretna mjesta u našim glavama
mrazni su odraz tebe
i ti si u nas brizgala protuotrov
kad zmije vrtoglavo su se množile
i ti si bila čvrst krotiteljski glas
što tjerao je bijesne pse
kada napadali su tajne kutke
gdje ispod slamnjača crvi izjedali su
odrezana krila i od pisanja natečene prste
pjesmo!
ti si nas učila ponirati
kako sve suze ne bi presahle
i kroz ratove nas vodila
a da ne poludimo
i ne postanemo krvnici krvnicima
koji u tebe vjeruju kao u boga vjeruju
koji u tebe mržnju tkaju
u prokletstvu čame
koji ubijaju te
tisućljećima ispaštaju grijeh
pjesmo!
još se nisi ispjevala
još kao dobra vjetrenjača pokrećeš kameni mlin
još neki idu cestom
i pred tobom se klanjaju do zemlje do boli do korijenja
kao pred svetim raspelom
a ako poželiš umrijeti
sljedbenicima daruj zavežljaj sunca
i odstrani glupost i pohlepu s bridova
njihova čistog pogleda
upućenog tebi i ponorima tvojim

POKUŠAVAM živjeti pjesmu
mirisati njen pupak
njezinom šarenom kožom pokrivati zaspale oči
njezinim plaštom zaplitati korake
pokušavam živjeti pjesmu
baš u vrijeme njezine smrti
jer vjernoj pratiteljici

ne okreću se leđa
čak kad i podanost postane nesmiljeni čekić
jer ne mogu poći
stazom od blata i umarati prste tražeći zlatni prah
pa onda poput tužnog patuljka
izbjegavati susret s obraslim divovima
pokušavam živjeti pjesmu
unatoč hropcu
i prorijeđenim recima
što odjek samoće usijecaju u pogled
ali
nema boljeg vremena od ovog vremena
za mjerenje temperature izgarajućeg tkiva
nema boljeg vremena od ovog vremena
kad mašta i providnost pod mlakim pepelom se guše
svi lomovi
svi prijelomi
sva krvarenja
sva pranja
jeka su svijetlog lanca
njegove karike ječe
a misli zveče i smiju se koračnicama i smušenim
vjesnicima pomrčine
pokušavam živjeti pjesmu
čisto
kao što je njeno dno bistro
pokušavam šum lipa u podnožju usamljena brijega
pretvoriti u melodiju svakonoćne uspavanke
pokušavam živjeti pjesmu
jer šipražje ima otvorenost staklenih vrata
pokušavam živjeti pjesmu
nalaziti mlake lopoče usred vedre noći
raspuknute od zvijezda i snova

POTANKOSTI kojima si opčinjen
nisu ništa prema onima koje ne primjećuješ
preko kojih svakoga dana
nezainteresiranim pogledom prolaziš
odlučan da pjesmom
zašiljiš poruku praskozorja

tjeskobe ti se pričinjavaju
kao neizbježni urezi na žrtveniku
što opija te strepnjom
te se olako podaješ
neprovjerenoj legendi
da oni koji od duha žive pretvorit će se u vjetar
zatvorenih očiju ranjavaš se
bez imalo grizodušja
pod stijenom misliš da si stijena
pod nebom misliš da si nebo
pod ženom misliš da si krik
i kako vrijeme gmiže
sve uporniji si u namjeri
da u žitu ukopaš brlog
iz kojeg će samo tvoje brušene oči sjati
a kad stjenice
počnu napadati krhko tijelo
i oluje kad papir i zapise
u moćni vrtlog ponesu
raširenih ruku pod udesom stojiš
kao križ što tek se stvara
i čekaš čarobnice
da posvete tvoja krila i dan
u kojem će praskozorje progovoriti

JA kopija sam
kada izvan riječi opraštam dodijeljeni mrak
i čulnih ušiju
slušam prikradanje mnogih boljetica
miran kao brončano poprsje
i premda
pisati znači živjeti
ispirati doteklu krv
i stadu biti najodaniji pastirski pas
pred kojim i najsmionije vučine podvijaju rep
kopija sam svijeta vraćena u svijet
izmišljena riječ tjera muhe s njegovih rana
i već vjekovima prkosi
kliještima i usijanom željezu
nabrekao od ustaljenih pokreta

liježem u čireve hladne postelje
sluteći da su žive boje lukava varka smrti
i štogod tvorno izmislio
ne mogu se suprotstaviti završnom činu
samo riječju
samo riječ razbacuje ugarke
i raspiruje ugašene porive
samo riječju može se zbaciti
oklop s tijela mrtve kornjače
a dan a dan je ništa
ako pojavi se stotinu bogova
i klečanje je usamljeno
ako nema jedne jedine nedostižne
samotne visine
ja kopija sam priznanja
lutam tražeći leksikon i tajnu bravu
zurim u dlanove
i u rupe od nevidljiva klina
pokoran
u vremenskom tjesnacu prohodao i promucao
i sada čekam ždralove
i mnoštvo drugih ptica da ponesu sjeme riječi
u kljunovima oštrim
u kljunovima ljubavničkim
ja kopija sam svijeta i pokušaj pjesme
državni neprijatelj i zelen posječena drvca
i dokle tako
čekati ždralove ptice i riječ
da prosine
iznad napuštenih gnijezda

PUTUJEM LI vlakom
putujem u vagonском restoranu
zubima pilim šank
očima divlje u vreteno sučem krajobraz
i tek pokatkad raznosim smijeh
po uobičajeno zelenim odjeljcima za spavanje
crna je noć kao moj nemir
ako potraje sekundu duže od očekivanog
oba oka pjesme slijepit će

i nikada ponovno ne će progledati
putujem li vlakom
osluškujem dahtanje tamnoputih dokera
i lom njihovih teških prstiju
tada trnak sam
između vitkih djevojaka
koje nevidljivim ticalima
otresaju moja zaštitnička krzna
pa gol i hrapav i raspuknuto bijel
kao brezina kora
zamišljam da svemir puca
a iz njegove raspolovljene sredine
ispadaju blagdanski kolači
i krijeseći ovici za umatanje čarobnog trenutka
putujem li vlakom
prisjećam se kako su suzu u javnu kupelj pretvarali
i kako je brza sačma prodirala u mlado meso
u lupkanju kotača
zubima pileći šank
postajući dio svakog prošlog krajobraza
hlapim kap po kap
i kao hladna orosina cijedim se
niz nutarnju stranu stakla
u krivudavim umjetnim dugama
možda se prepozna zametak pjesme
potom sklopit ću vjeđe
vjetrovi su njihove otvorene posjekline
pa je dječak jednostavno morao ishlapjeti
a netko je uzbuđeno u nevjerici uzviknuo
pogledajte
nema više rose u poljima

NE ĆU dočekati svog anđela
premalo je bjeline na otpalom rogovlju
a hici sve bliže odjekuju
i što bio je igrokaz sad drama je puna flora i tužno
uvelog cvijeća
o mnoge zapreke spotičem se
i tako nijednu molitvu ne uzmognem
izmoliti kako anđeli traže

a svjetovi
 ovi ovdje rasplakani svjetovi
 pritišću mi usta
 i kao gusta neprozirna paučina priječe glas
 da se prospe poput spasonosna dažda
 ne ću dočekati anđela
 niti ću ispiti nektar
 a još su ipak žamorljiva usta prokotrljala iz mramora
 i još se u sljepoočicama sudaraju obale
 i prije opraštanja pjev ponad čaša vrluda oštrim rubom
 ne ostavlja se nedovršena pjesma
 sivim službenicima
 makar zlato zazvonilo
 makar lanci zazvečali
 ne ću dočekati anđela
 s voskom u šaci
 spremnim za najmračniji mrak
 i s pjesmom svijetlom od krvi pretvorenoj
 u hladni kristal
 čak ni pravdoljublje urezano u blijede obraze
 ne može podići savijene glave cvijeća
 jer ponor odlučuje i dosuđuje
 i njegovo dno zipka je za pjesmu
 ne ću dočekati anđela
 niti ću križopuće zaobići a da ne zalutam
 ugašene krijesnice pokrivat će me
 i negdje u neodredljivoj daljini
 čut ću vlastitu pjesmu
 kako se veseli neočekivanoj slobodi

ISTO SU svjetlost dana i mrak podzemlja
 jer ne može slatkost trenutka
 nadjačati žitku vječnost
 prije oprostaja s pjesmom
valja
 posegnuti u tobolac
 strijelama vitlati
 kao debeljuškasti barokni anđeo
 prisiliti sunce da dva dana ne zalazi
 pregristi ljubavnicama vratove

žrtvovati jednu ruku
kako bi ona druga osjetila
punoću dok ždrijebi se kobila
i dok munje pale borovu smolu
valja
posegnuti u tobolac
zašiljiti se
odapeti se
iznad gnijezda i pašnjaka
žilama kao zagašitim putokazima gušiti jata netopira
na drvenim se preslicama sukati u tanku pređu
doličnu svečanog trenutka
isto su svjetlost dana i mrak podzemlja
jer mudrost su teška vrata na nepodmazanim šarkama
i okvir se trese kao suho pruće
još samo časak i zatrpao će je
zidovi što podrhtavaju
krov što klizi
prije oproštaja
valja
odstraniti pomisao na dugačke pandže
što prodiru u napuhana trupla
zaklopiti oči
i bez njih gledati i slutiti
oplakivanje i bijes
prisegnuti
pod slomljenim granjem
pod slomljenom pjesmom
naći put za odapetu strijelu
tišinom se ogrnuti
i sahraniti pjesmu
onako kako se pokapa čuvar svijeta

Tomislav Domović